

Nyhetsbrev från eSam

Det här nyhetsbrevet vänder sig till eSamverkans-programmets (eSams) medlemsorganisationer. Det distribueras till dig som ingår i något av våra forum eller har anmält att du vill prenumerera på det och du får gärna sprida det vidare till andra. Nyhetsbrevet kommer ut månadsvis, eller oftare vid behov.

Full fart med verksamhetsplanering

eSam har nu börjat arbetet med att planera för nästa verksamhetsår som börjar den 1 juli. Det pågår redan en mängd samverkansaktiviteter som vi tror kommer fortsätta även i höst men det finns också behov som inte är adresserade just nu och som medlemmarna önskar arbeta med. eSams styrgrupp enades den 25 februari om fyra mål för eSams arbete och har även diskuterat utmaningar och behov. Arbeten som rör digital suveränitet och robusthet är exempel som kommer lyftas fram tydligare, styrgruppen har även önskemål om att se mer framdrift gällande gemensamma utvecklingsinsatser. Under våren kommer de olika arbetsgrupperna att diskutera behoven ytterligare och ta fram konkreta förslag till aktiviteter.

God läsning!

Fia Ekelöf, kanslichef eSam

I detta nummer

[Samarbete med föreningen Sambruk](#)

[Snart dags för myndighetsgemensamt hackaton](#)

[Temamöte med It-driftsutredningen](#)

[Stockholms stad deltar i arbetet med digital samarbetsplattform](#)

[Lilla Edet – den lilla kommunen med de stora ambitionerna](#)

[Kalendarium](#)

eSam i samarbete med föreningen Sambruk

eSam och föreningen Sambruk har inlett ett samarbete för utbyte av erfarenheter och för att öppna en kanal för kommunikation. eSam ser möjligheten att få in det kommunala perspektivet i arbetet och kommunerna, genom Sambruk, ska ges tillgång till en kanal för att kunna följa myndigheters arbete med digitaliseringen.

Sambruk är en förening för samskapande av digitaliserad verksamhetsutveckling. Bland medlemmarna finns kommuner, regioner och offentliga organ.

- Föreningen har byggt hela sin existens på att det är smartare att uppfinna hjulet tillsammans än att göra det om och om igen i respektive verksamhet. Samskapande, är rationellt, nödvändigt och kreativt. Vår erfarenhet är att samskapande är en kraftfull innovationskraft, resurssparare och möjliggörare för digitalisering, berättar **Ulf Timerdal** på Sambruks kansli.

Ulf fortsätter: -Vi ser att samverkan mellan kommuner, regioner och myndigheter är allt viktigare då det digitala är en av de centrala delarna i att binda ihop hela den offentliga verksamheten. Därför är vi glada för att vi nu undersöker förutsättningarna för en samverkan mellan Sambruk och eSam. Från start kommer vi att utbyta information, se på olika tänkbara samverkansområden och kanske redan nu genomföra väl valda seminarium/temamöten tillsammans.

Myndighetsgemensamt hackaton – snart smäller det!

Bara veckor kvar till det första myndighetsgemensamma hackaton som äger rum den 21 till 23 mars. Just nu är sju myndigheter representerade bland anmälningarna. Det går fortfarande att anmäla ett lag eller dig själv.

Intresset visade sig direkt för ett myndighetsgemensamt hackaton, i nuläget har det kommit in anmälningar från sju myndigheter. Vissa har anmält hela lag och andra har anmält intresse för att bli placerade i ett lag.

– Vi hoppas såklart på fler anmälningar, både hela lag och enskilda personer. Just nu lägger vi pussel och försöka matcha ihop personer i olika lag. Det finns även lag som vill ha flera medlemmar, säger **Nicklas Burman** på Kronofogden.

Anmälan är öppen till den 7 mars och det har kommit in många frågor till Kronofogden som organiserar detta hackaton.

– Som värd för hackaton har Kronofogden haft förmånen att välja årets teman och lösningen ska involvera Kronofogden på något sätt men det kan även omfatta något som är relevant för alla myndigheter. Förutom att du får chansen att jobba med utmanande teman, får du också möjligheten att skapa nätverk med kollegor från andra myndigheter och hitta varaktigt samarbete myndigheterna emellan, säger Nicklas Burman.

Ta reda på mer på [specialsidan om Hackaton 2022](#)

Temamöte – it-driftsutredningen

Den 1 februari mötte 200 deltagare It-driftsutredningens huvudsekreterare Tina J Nilsson och utredningssekreterare Eva-Maria Broberg Lennartsson i ett temamöte om slutbetänkandet **Säker och kostnadseffektiv it-drift**. Många intressanta frågeställningar kom upp, bland annat om hur ansvarsfördelning och samrådet mellan samordnande myndighet och leverantörsmyndighet, ska se ut och vem som ytterst beslutar om vilket tjänsteutbud som ska finnas.

Deltagarna lyfte också frågan om hur det är tänkt när det finns flera leverantörsmyndigheter som hanterar it-driften, om flera leverantörsmyndigheter kan erbjuda samma tjänst och om det finns risk för en konkurrenssituation. Deltagarna kom även in på hur krav på leverantörsmyndigheternas tjänster avseende säkerhet, dataskydd, legalitet etc. ska säkerställas och vem som ansvarar för bedömningen av lämplighet i relation till t.ex. dataskyddsbestämmelserna och riskerna kopplade till digital suveränitet, i relation till andra länders lagstiftning.

Att utredningens förslag inte omfattar säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter och hur dessa uppgifter då ska hanteras i praktiken, var också en engagerande frågeställning.

[It-driftsutredningens slutbetänkande](#) är ute på remiss med svarstid till den 21 mars 2022.

Stockholms stad ansluter till arbetet med digital samarbetsplattform

Stockholms stad har nu gått in i både styrgruppen och projektgruppen för arbetet med en digital samarbetsplattform för offentlig sektor. Vi fick en pratstund med strategen Anders Häregård och digitaliseringschef Kristina Lundevall.

Varför har ni anslutit till eSams arbete med digital samarbetsplattform för offentlig sektor?

Anders Häregård berättar: - Vi har följt arbetet med digital samarbetsplattform och varit med i referensgruppen under hela tiden. Vi har följt it-driftutredningen för att förstå hur vi ska ta oss an utvecklingen. I och med beslutet att vi inte kan gå in i amerikanskägda molntjänster så behöver vi titta på andra vägval och kompletteringar för vår digitala arbetsplats.

- Men finns fler mervärden än så, vi ser ett stort behov att se hur vi samverkar mellan offentliga verksamheter, myndigheter och regioner. Projektet är ett bra exempel på hur vi kan samverka mellan kommun och myndigheter och hjälpas åt. **Därför har samverkan i sig ett stort värde.** Stockholms stad har drygt 40 000 medarbetare och har behov av mer moderna verktyg för att kunna hålla effektiva utbildningar och workshops m.m. så det är ännu en sak vi vill få ut av att vara med i det här arbetet.

- Ett perspektiv till är att vi är fullt ut outsourcade och är därför helt beroende av våra leverantörer och att vi därför fokuserar på att vara goda kravställare. En extra stor utmaning för oss eftersom vi har många leverantörer vilket ställer stora krav på samordning, tillägger Kristina.

Stockholms stad har, redan innan de gick in i samarbetet inom eSam, infört säkra digitala möten med legitimation via bank-id och säker digital kommunikation, som är en förutsättning för att sedan kunna lägga den nationella tjänsten säker digital kommunikation (SDK) som ett lager ovanpå.

Har ni någon strategi för nuvarande molntjänster?

Kristina berättar: - Staden är avtalsmässigt uppdelad i två delar för vår digitala arbetsplats; Den pedagogiska där vi använder Microsoft 365 och för övriga förvaltningar och bolag är vi kvar on-prem. Det är alltid svårare att lämna en molntjänst, än att införa en. Det finns kompletterade åtgärder som vi kan genomföra tills vi är i läget att kunna

byta till en mer hållbar lösning. Det är ett mångårigt projekt som ska ta hänsyn till nära 200 000 användare och drygt 40 000 medarbetare. Vi måste göra detta på ett klokt sätt, det är inget enkelt beslut att ta så vi behöver vara noga med underlagen.

Efter ert beslut att leta alternativ till Teams och Microsoft 365, vad har ni fått för reaktioner?

- Internt har vi bland annat informerat på intranätet och haft möten med stadens it-chefer, de flesta reaktionerna har varit ”jaja, det där visste vi redan”. Reaktionerna kom snarare något tidigare, i samband med att Schrems II-domen kom, då var det ganska mycket aktiviteter, men de flesta har landat i hur verkligheten ser ut – att vi inte kan använda amerikanska molntjänster. Vi kan inte stå still och vänta på att det löser sig av sig självt. Många är glada att vi tar tag i det och är nyfikna och intresserade av vilka alternativ som finns. Vi har nog behövt stå i väntrummet i två år för att förstå vad det innebär. Det har varit en resa i inställning, mognad och förståelse, berättar Kristina.

Anders gör en jämförelse: - Man kan jämföra det med ett sorgebesked, först vill man inte inse och förnekar att det finns ett problem, sen när insikten kommer så blir man arg. Internt i staden är det oss man blir arg på, men vi får ge dem tid att bearbeta det, sen får vi se vad som är möjligt att göra, och där är vi nu.

Hur kan Stockholms stads deltagande bidra till projektets arbete?

- Vi bidrar med det kommunala perspektivet. Fler kommuner har gått in i Microsoft 365 än de som sitter kvar i något annat. Vi i Stockholms stad har gjort båda delarna. Vi vill använda projektets arbete som en språngbräda för oss och hoppas att våra perspektiv kan vara med att bidra till arbetet med digital samarbetsplattform som är relevant för fler i den offentliga sektorn, avslutar Kristina.

Lilla Edet – den lilla kommunen med stora ambitioner

Lilla Edets kommun deltar i eSams projekt digital samarbetsplattform och hoppas få nya myndighetskontakter och möjlighet att kunna vara med och påverka. - Det är viktigt att myndigheter och kommuner är förändringsbenägna och därför är den här typen av samverkan viktig, säger CIO'n **Kim Borg**.

- Lilla Edets kommun behövde hitta ett sätt att dela dokument med aktörer utanför verksamheten på ett säkert sätt. Vi hittade Nextcloud och testade det. Sedan 1 ½ år

tillbaka, använder strax över 40 användare Nextcloud i testmiljön. När it-avdelningen såg rapporten från eSam om digitala samarbetsverktyg, i november 2021, fick vi vatten på vår kvarn och ett kvitto på att vi var på rätt väg, berättar Kim. Nu bygger vi vidare med videomöteslösningen Jitsi och testar bl.a. infrastruktur och säkerhet. Det har uppstått många frågor i arbetet och det har därför varit nyttigt att följa eSams arbete. Några saker som vi är nyfikna på just nu är federering mellan organisationer, att fler kommuner väljer en snarlik väg och såklart hur Jitsi fungerar i vardagen.

Lilla Edet tog tidigare steget till Microsoft 365 där mycket var bra men det visade sig inte vara hållbart att lägga allt i den tjänsten. Numera har de vissa delar i egna datacenter, andra delar ligger i publika molntjänster. För att möta framtidens behov och krav bygger de nu upp en privat molntjänst baserat på Openstack vilket möjliggör att olika data kan lagras i flera miljöer beroende på behov, samt tas hem om det behövs. Den framtida strategin är att undvika gråzoner gällande informationssäkerhet och juridik. Framöver kommer kommunen att investera mer i kompetens kring olika öppen källkods-lösningar för att få en bra produktionsmiljö med hög säkerhet och tillgänglighet. Detta vägval öppnar upp för många nya möjligheter att jobba med kontinuitetsplanering, tillgänglighet med mera.

Att fördela kostnader rätt

Eftersom ekonomin ofta är hårt begränsad i en kommun, blir det alltmer attraktivt att använda plattformar och lösningar med öppen källkod där kostnaderna primärt går till drift, underhåll och viss konsultinsats. Lilla Edet är intresserade av att vidareutveckla den modellen och få det att bli en mer naturlig del av verksamheten. Kommunen har ett samarbete med Kungälv och Stenungsunds kommuner på it-området och hoppas få med dem på tåget. En svårighet är att kunna rekrytera vass kompetens som förstår moderna och rättsligt användbara lösningar, en önskan är att fler leverantörer kan hjälpa till med detta.

Kim fortsätter: - Det har funnits en intern testgrupp under arbetets gång, för att få återkoppling på vad som fungerar bra och vad som behöver förbättras. Vi har också ett pågående arbete kring GDPR och informationssäkerhet med alla anställda i kommunen. Det pågår även ett långsiktigt arbete med att införa ett ledningssystem för informationssäkerhet och dataskydd. Medarbetarna måste få bra vägledning gällande vilka tjänster som kan användas och till vad.

Hittills har man inte kommunicerat med kommuninvånarna om det här arbetet, utan än så länge bara om frågor som rör GDPR. Det har kommit frågor från kommunpolitikerna

som vill ha uppdateringar om vad som är på gång samtidigt som de är tydliga med att kommunen ska ha kontroll över sin information

Kalendarium

- 2 mars, Utvecklingsforums utskott
- 14 mars, Utvecklingsforum
- 15 mars, Samordningsgruppen
- 18 mars, Rättschefsforum
- 22 mars, temamöte; Vår säkerhetsresa
- 23 mars, utbildning “eget utrymme och outsourcing”
- 24 mars, Expertgrupp juridik
- 1 april, sakområdesgrupp kommunikation

Läs mer på esamverka.se och följ oss på LinkedIn: [eSamverkansprogrammet \(eSam\)](#).
Nyhetsbrevet publiceras också på esamverka.se